

‘Zoeken is hun eerste natuur’

Een man uit Drachten wordt sinds een aantal weken vermist. De politie heeft alle mogelijke inzet gepleegd, zonder resultaat. Op verzoek van de politie is het vandaag de beurt aan de RHWW, een particuliere reddingshondenorganisatie.

Kwispelend en blaffend springt Indy uit de auto. De zwarte flatcoated retriever heeft net twee uur in haar bench gezeten en snuift enthousiast de frisse Noord-Groningse ochtendlucht op. Na wat rennen en spelen met de andere honden moet ze nog even terug in de auto. De baasjes van de honden verzamelen zich voor een briefing in een gebouwtje van Staatsbosbeheer, op het gigantisch uitgestrekte natuurgebied bij Lauwersoog. De honden en hun begeleiders zijn aangesloten bij de Stichting Reddingshonden RHWW (zie kader op pagina 26).

Briefing

Wijkagent Cees Galema uit Drachten begint met een korte inleiding. De hulp van de vrijwillige reddingshondenorganisatie is ingeroepen voor het zoeken naar een vermiste man uit Drachten. De man is sinds drie weken zoek. Galema: “Deze meneer verliet na een huiselijke twist zijn woonplaats, met de auto. Hij staat op camerabeelden van een benzinstation in Kollum (tussen Drachten en Lauwersoog, red.). Zijn auto is aangetroffen op een

parkeerplaats hier in het natuurgebied bij Lauwersoog. De man heeft in het verleden een suïcidepoging gedaan. Hij was geen wandelaar en was niet erg goed ter been. Heel ver kan hij dus niet gekomen zijn.” Naast Galema staat voorzitter Louise Smits van de RHWW. Haar gezichtsuitdrukking geeft aan dat zij vraagtekens heeft bij deze laatste woorden. Na de briefing licht zij toe: “Wij kennen voorbeelden van mensen die zonder schoenen in de bergen tientallen kilometers hadden afgelegd. Verwarde of vastbesloten mensen zijn tot veel in staat.”

Het gebied waarin de auto is aangetroffen is zeer uitgestrekt. Dat is de reden dat nu een grote groep particuliere reddingshonden wordt ingezet. De politie heeft namelijk al diverse inzetten gepleegd. De helikopter met infraroodcamera, twee politiepeurhonden en een peloton mobiele eenheid hebben het gebied rond de auto en langs de paden al uitgekamd. Dat heeft helaas niets opgeleverd. Als laatste poging gaan nu de reddingshonden van de RHWW met hun geleiders nog een keer door het gebied. Dankzij >>

Tekst: Rosmarijn Zuring
Foto's: Harro Meijnen / Blauw
Illustratie: RHWW

■ Reportage

>> hun aantal kunnen zij een veel grotere oppervlakte afzoeken (zie plattegrond op pagina 27).

GPS

De geleiders met hun honden splitsen zich op in groepjes van drie of vier, met elk een groepsleider. Ieder groepje beschikt over GPS en portofoons en krijgt een aantal percelen toebedeeld.

oog rennen de honden uitgelaten rond, maar ze zijn voortdurend gespist op de geur van mensen. Hans: "Het zoeken is hun tweede natuur. Deze honden zijn getraind in het zoeken naar levende mensen in zittende of liggende houding. Ze zoeken niet een specifiek persoon; het zijn reddingshonden, geen speurhonden. We oefenen wekelijks met 'slachtoffers' die zich in rioolbuizen of in bomen

Dat de honden niet alleen op mensen gefocust zijn, blijkt wel als er in de buurt een ree opduikt. Is de geleider niet op tijd met een strenge waarschuwing, dan gaat de hond erachteraan. Systematisch doorkruist het groepje de hun toebedeelde percelen. Een behoorlijk deel van het bos is moeilijk begaanbaar, soms zelfs ondoordringbaar. Bij een grote wirwar aan braamstruiken en

Overleg tijdens de briefing.

"Deze honden zijn vooral getraind in het zoeken naar levende mensen."

Het groepje van Hans, Hans en Koos met hun honden Saba, Kyly en Indy stelt zich op in linie, op een kruising van twee paden. Groepsleider Hans: "Linie klaar? Voorwaarts." De linie, met de honden voorop, loopt het bos in. "Zoek mens", spoort Hans zijn hond Saba aan. Op het

verstoppert. Dankzij het orgaan van Jacobson kunnen de honden ook 'ruiken' in het water. Lichaamsvetten komen bovendien en die kunnen ze opsporen. We trainen de honden ook om te zoeken naar overleden mensen. Dat is echter moeilijker in praktijk te oefenen."

boomstronken reageren twee van de drie honden opgewonden, maar ze komen er niet doorheen. Voor andere opgeroepen honden geldt hetzelfde. De locatie wordt gemarkeerd op de GPS. Ook alle routes worden op die manier bijgehouden en later ingelezen om te kunnen zien of het

■ Kosteloze zoekcapaciteit

De RHWW is ruim twintig jaar actief en heeft veel ervaring met het organiseren van zoektochten naar vermiste personen in binnen- en buitenland. De stichting werkt nauw samen met het KLPD, regiokorpsen, de brandweer en TROS Vermist. De honden kunnen zoeken bij elk weertype, bij daglicht en in de duisternis, op de vlakte, op het puin, in gebouwen en op het water. Alle inzet is kosteloos.

Er zijn nu en dan kritische geluiden te horen over de inzet van de vrijwillige reddingshondenorganisatie. Zo zouden de honden sporen vernietigen op een PD en hebben de geleiders geen opsporingsbevoegdheid. Voorzitter Louise Smits: "Onze vaste werkwijze is dat de hond aangeeft als hij iets heeft gevonden. De geleider controleert op afstand, loopt dezelfde route terug en waarschuwt de politie. We hebben twintig jaar ervaring, trainen wekelijks en volgen opleidingen. Wij weten dus ook wel waarop we moeten letten. We hebben drie mensen met een BOA-diploma. We werken veel met het Landelijk Bureau Vermiste Personen samen en voor Tros Vermist. Overigens komen wij alleen in actie als de politie daarvoor toestemming heeft gegeven. We hebben de afgelopen jaren veel vermiste mensen gevonden, in binnen- en buitenland. Maar ik weet dat sommige korpsen moeite hebben met het feit dat wij geen politie zijn en dat wij anders werken. Dat kan ik niet veranderen. Wat ik belangrijk vind, is niet dat de politie ons moet inschakelen maar dat ze actie ondernemen bij een vermissing. Als we worden opgeroepen – door de politie of door achterblijvers met toestemming van de politie – dan komen we. Een schrijnend voorbeeld dat ik niet snel vergeet, is dat van een gehandicapt kindje dat vermist was na een schoolreisje. De regionaal coördinator vermiste personen belde ons voor advies. Maar de eerste vraag van zijn leidinggevende over onze inzet was: 'Wat kost dat?' Wij zaten toen al in de auto."

hele gebied werkelijk tot in detail is doorzocht.

Nuttig doel

Bukkend voor laaghangende takken en zich een weg banend door stekelig struikgewas, vertelt 'Hans 2' (niet de groepsleider) hoe hij als vrijwillige hondengeleider is begonnen. "Ik had een moeilijk opvoedbare hond en kreeg het

"Ze zoeken niet een specifiek persoon; het zijn reddingshonden, geen speurhonden."

advies hem te laten zoeken. Als een soort therapie dus. Dat ging zo goed dat ik het nu al tien jaar doe en mijn vrouw inmiddels ook. Kyly (spreek uit: Kilai, red.) is haar hond. Mijn eigen drijfveer is dat ik me graag inzet voor een nuttig doel."

De drie honden dragen een zogenaamd bringsel, een soort etuitje aan de halsband. Als de hond een persoon heeft gevonden, neemt hij het bringsel in zijn bek en keert terug naar zijn baasje. Die weet daardoor dat de hond iets heeft aangetroffen. De geleiders van de RHWW benaderen het gevonden slachtoffer dicht genoeg om de vondst te verifiëren, maar waarschuwen vervolgens de politie. De regels schrijven voor dat ze nooit zelf verdere actie ondernemen. Als een hond iets of iemand vindt maar zijn vondst niet alleen wil laten, gaat hij blaffen. Dat kan het geval zijn als de hond iemand ruikt die zich hoog boven de grond – bijvoorbeeld in een boom – bevindt of als de hond niet zeker van zijn zaak is. Groepsleider Hans: "Saba vond een tijd geleden een vrouw die al

Delen van het gebied zijn moeilijk begaanbaar.

weken dood was. Saba is daar niet specifiek op getraind en was erg onzeker over deze vondst. Ze kwam bij mij terug met zo'n blik van 'Ik weet het niet, hoor.' Ze bleek dus wel degelijk gelijk te hebben." Overigens reageert elke hond anders als hij iets vindt; de een gaat rondjes draaien rond de geleider, de ander blaft. De geleider moet het gedrag van de hond dus kunnen interpreteren. Dat bevestigt de aanwezige hondengeleider van de politie Groningen. Ook hij heeft zijn hond meegebracht, die nog een keer nazoekt op plekken waar de reddingshonden aanslaan.

Op een andere plaats toont weer een aantal honden interesse. Er is echter niets te vinden. De hondengeleider: "We zijn hier vlak bij het water. Rottend riet verspreidt methaangas, net als een stoffelijk overschot. Het is mogelijk dat de honden dat ruiken."

Beloning

Elke hond heeft een geliefd object als beloning. Voor Saba is dat een knuffelolifantje. Hans: "Dat is voor haar het mooi-

ste van de wereld. Ze heeft het zelf gekozen en ze mag er even op bijten als ze heeft gepresteerd."

In de loop van de dag is het steeds harder gaan regenen. Om te ruiken is dat niet ideaal, want door de regen slaan de geuren neer. Bovendien is er niet veel wind. Ook dat is niet bevorderlijk. Hoever de honden kunnen ruiken, is afhankelijk van de wind. En dan niet de

De GPS maakt inzichtelijk waar de honden precies gezocht hebben (de rode lijnen).

wind op menshoogte, maar op die van de hond. De onderstroom van de wind is namelijk anders dan de bovenstroom. Of het door het weer komt of door de uitgestrektheid van het gebied, maar de man uit Drachten wordt vandaag niet gevonden. Tegen een uur of vier zijn mensen en honden behoorlijk verregend en Kyly loopt enigszins kreupel. Het is tijd om de thuisreis te aanvaarden. Toch zijn de geleiders tevreden en de honden worden uitbundig geprezen. Vaak genoeg levert de inzet wel resultaat op; vandaag is een groot zoekgebied in elk geval uitgesloten. ■

Een maand na de inzet is de vermiste man aangetroffen door een campinggast in het water van het Nieuwe Robbengat, aan de overkant van het doorzochte gebied.

rosmarijn.zuring@politieacademie.nl

Voor meer informatie:

'Werken rond de waterspiegel',
Blauw 7, 2010, pagina 12-16
www.reddingshonden.nl